

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปการปฏิบัติงานในรัฐสภา
ในคณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๗
วันจันทร์ที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๒๐ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปการปฏิบัติงานในรัฐสภา ในคณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้มีการพิจารณาประเด็นต่าง ๆ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. รับทราบผลการพิจารณาสภาพปัญหา รวบรวม ความเห็นและข้อเสนอแนะ ในประเด็นฝ่ายสนับสนุนการทำงานของสมาชิกรัฐสภา คณะกรรมการติดตามการดำเนินงานของรัฐสภาและผู้ตรวจการแผ่นดิน และการจัดทำมาตรฐานจริยธรรม

ผลการประชุม

ที่ประชุมได้รับทราบผลการพิจารณาสภาพปัญหา รวบรวม ความเห็นและข้อเสนอแนะ ในประเด็นฝ่ายสนับสนุนการทำงานของสมาชิกรัฐสภา และการจัดทำมาตรฐานจริยธรรม พร้อมทั้งมีความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ประมวลจริยธรรม

สภาพปัญหา

การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมที่ผ่านไม่มีการบังคับใช้อย่างจริงจังในทางปฏิบัติ เนื่องจากสภาการบริหารแบบไทย ๆ ที่อาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว สายสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ ความกตัญญูตอบแทนกัน การขาดการบูรณาการเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนจริยธรรมในส่วนของสังคมไทยในวงกว้าง ผู้นำทำผิดเองโดยเฉพาะนักการเมืองและผู้บริหารระดับสูง การเกิดข้อโต้แย้งหรือต้องตีความในความไม่ชัดเจนของประมวลจริยธรรมของแต่ละหน่วยงาน ขาดการส่งเสริมผลักดันให้เจ้าหน้าที่เกิดจิตสำนึกและยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจังและขาดมาตรการบังคับในกรณีมีการฝ่าฝืนจริยธรรม นอกจากนั้น ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๓ และข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่มีการกำหนดให้ชัดเจนว่าการกระทำใดเป็นการฝ่าฝืนหรือการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมที่มีลักษณะร้ายแรง โดยกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการจริยธรรมของแต่ละสภาเป็นผู้พิจารณา

แนวทางการแก้ไข

๑. ควรมีมาตรการตรวจสอบการใช้สิทธิประโยชน์หรือเบิกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ตลอดจนการศึกษาดูงานต่างประเทศของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งควรเป็นไปเพื่อประโยชน์ของฝ่ายนิติบัญญัติและประเทศชาติอย่างแท้จริงและมีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณและรายละเอียดการเดินทางว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาดูงานอย่างจริงจัง

๒. จัดทำรายงานประจำปีของรัฐสภา เพื่อสะท้อนบทบาทและการทำหน้าที่ของสมาชิก รัฐสภาให้ประชาชนได้ทราบ รวมทั้งการรายงานการควบคุมและตรวจสอบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของสมาชิก ต่อสื่อมวลชนเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบเป็นระยะ ๆ

๓. การยกระดับประมวลจริยธรรมให้เป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ เพื่อให้มีสภาพ บังคับตามกฎหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีมาตรการในการกำหนดบทลงโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญาไว้ เพื่อให้หนักการเมืองเกรงกลัวนอกเหนือจากการกำหนดบทลงโทษทางวินัยและการตัดสิทธิทางการเมือง

๔. ควรสร้างกลไกและระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการ จริยธรรมในการทำหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรมในองค์กร ของตนอย่างเป็นขั้นตอน รวมถึงการกำหนดขั้นตอนการลงโทษให้ชัดเจน

การแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ และผู้ช่วยดำเนินงาน

สภาพปัญหา

ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ และผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภา ยังมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในงานด้านนิติบัญญัติค่อนข้างน้อย หรือไม่สามารถทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภา อย่างแท้จริง ซึ่งในทางปฏิบัติบางกรณีมีการแต่งตั้งบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับสมาชิกรัฐสภามาดำรงตำแหน่ง ทำให้เกิดผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของสมาชิกรัฐสภา ประกอบกับการกำหนดจำนวนตำแหน่งและอัตราจำนวน บุคคลที่จะมาสนับสนุนงานของสมาชิกรัฐสภาที่ผ่านมา มีจำนวนมากเกินไป ไม่เหมาะสม ทำให้เสียงบประมาณ ไม่คุ้มค่ากับการปฏิบัติงานสนับสนุนงานให้สมาชิกรัฐสภา

วิธีการปฏิรูป

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ และผู้ช่วยดำเนินงานสามารถทำหน้าที่ สนับสนุนการดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภาได้อย่างมีคุณภาพ จึงควรแก้ไขระเบียบรัฐสภา เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้ง โดยเสนอเป็น ๒ แนวทาง คือ

๑. กำหนดให้มีตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ ผู้ช่วยดำเนินงาน โดยสมาชิกแต่ละคน แต่งตั้งตำแหน่งดังกล่าวได้จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ คน แต่ไม่เกิน ๔ คน โดยคำนึงถึงงบประมาณสำหรับ ปีงบประมาณนั้น ๆ

๒. กำหนดตำแหน่งเป็นชื่อเดียว ไม่มีการแบ่งเป็นตำแหน่งต่าง ๆ เช่น ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ ผู้ช่วยดำเนินงาน เป็นโดยกำหนดอัตราค่าตอบแทนตามคุณวุฒิและประสบการณ์ โดยสมาชิก แต่ละคนแต่งตั้งตำแหน่งดังกล่าวได้จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ คน แต่ไม่เกิน ๔ คน โดยคำนึงถึงงบประมาณสำหรับ ปีงบประมาณนั้น ๆ

ทั้งนี้ กำหนดคุณสมบัติในตำแหน่งต่าง ๆ ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้าม รวมทั้งคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่รัฐสภากำหนด โดยห้ามเป็นข้าราชการประจำ และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้สนับสนุนต้องปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานในรัฐสภาเท่านั้น ในกรณีสมาชิก รัฐสภามีความจำเป็นและประสงค์จะแต่งตั้งบุคคลใกล้ชิดเพื่อมาดำรงตำแหน่งดังกล่าว ให้ระบุ ในคุณสมบัติเฉพาะ โดยกำหนดเป็นข้อยกเว้นและเป็นดุลพินิจของสมาชิกรัฐสภาในการเสนอความเห็น ประกอบการเสนอขอแต่งตั้งบุคคลดังกล่าว

การแต่งตั้งที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการสิทธิการสามัญ

สภาพปัญหา

๑. การปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการสิทธิการแต่ละคณะนั้นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ ในแต่ละด้าน ซึ่งจะได้นำความรู้ต่าง ๆ มาเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิการ อัตราค่าตอบแทนตามระเบียบรัฐสภา ที่กำหนดไว้ไม่เหมาะสม

๒. การปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายเลขานุการของรัฐสภามีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานด้านนิติบัญญัติค่อนข้างน้อย ในการปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการการแต่ละคณะ ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เพื่อเสนอแนะต่อคณะกรรมการการสามัญ

วิธีการปฏิรูป

๑. แก้ไขระเบียบรัฐสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและกำหนดอัตราค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับระดับคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้ง และไม่ควรแต่งตั้งบุคคลที่เป็นข้าราชการมาดำรงตำแหน่งดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้มาปฏิบัติงานให้คณะกรรมการการได้อย่างเต็มที่

๒. กำหนดจำนวนตำแหน่งเท่าเดิม คือ ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการการสามัญ

๓. ให้คณะกรรมการการแต่ละคณะกำหนดจำนวนบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำคณะกรรมการการสามัญ โดยบริหารจัดการภายในวงเงินที่ได้รับงบประมาณ โดยการกำหนดค่าตอบแทนควรกำหนดตามวุฒิการศึกษาและเพิ่มตามประสบการณ์

ความเห็นของที่ประชุม

ที่ประชุมมอบหมายให้อนุกรรมการที่รับผิดชอบการพิจารณาสภาพปัญหา รวบรวมความเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นการจัดทำมาตรฐานจริยธรรมและฝ่ายสนับสนุนการทำงานของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ และผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภา ดำเนินการรวบรวมความเห็นและข้อเสนอของอนุกรรมการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำรายงาน โดยที่ประชุมจะได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวอีกครั้งในการประชุมครั้งต่อไป

๒. กำหนดวันและเวลาในการประชุมคณะอนุกรรมการ

ที่ประชุมกำหนดให้มีการประชุมคณะอนุกรรมการครั้งต่อไป (ครั้งที่ ๘) เพื่อรับทราบผลการพิจารณาสภาพปัญหา รวบรวมความเห็นและข้อเสนอแนะ ในประเด็นฝ่ายสนับสนุนการทำงานของสมาชิกรัฐสภา คณะกรรมการติดตามการดำเนินงานของรัฐสภาและผู้ตรวจการแผ่นดิน และการจัดทำมาตรฐานจริยธรรม ในวันจันทร์ที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมคณะกรรมการการหมายเลข ๒๒๐ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

นางสาวศกิมินาภรณ์ สุวรรณรงค์

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้สรุปผลการประชุม

นางสาวปรียาภรณ์ แก้วโยน

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานคณะกรรมการการพัฒนาการเมืองฯ

.....*2/m 1/m*.....ผู้ตรวจสรุปผลการประชุม